

Затверджую:
зав. кафедри педагогіки
імені Богдана Ступарика
проф. Завгородня Т.К.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ З ПЕДАГОГІКИ

1. ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНІ ПИТАННЯ

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017р., його значення для школи і педагогічних працівників.
2. Мета і структура освіти в Україні ([за Законом України «Про освіту» 2017р., преамбула, розділ II].
3. Основні засади реформування загальної середньої освіти відповідно до Концепції реалізації державної освітньої політики «Нова українська школа» від 14.12.2016р., №988 р.
4. Основні положення Закону України «Про загальну середню освіту» [651 – 14].
5. Закон України «Про позашкільну освіту», його роль у вдосконаленні роботи закладів позашкільної освіти.
6. Концепція національного виховання (1994 р.), Національна доктрина розвитку освіти в Україні (2002 р.), Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді (2015 р.) і їхнє значення для організації та проведення виховної роботи у різних типах навчальних закладів.
7. Найвидатніші творці педагогіки як науки (Я.А.Коменський, Й.Г. Песталоцці, К.Ушинський, О.Духнович, С.Русова, Г.Ващенко, А.Макаренко, В. Сухомлинський).

2. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

8. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Предмет і завдання педагогіки, її взаємозв'язок з іншими науками.
9. Основні категорії педагогіки, їх коротка характеристика.
10. Науково-педагогічне дослідження, його основні етапи.
11. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження.
12. Характеристика основних понять теми «Розвиток, виховання і формування особистості».
13. Соціальна суть особистості, фактори, які впливають на її формування.
14. Роль спадковості та середовища у формуванні особистості.
15. Поняття про формування особистості. Роль виховання у цьому процесі.
16. Вікова періодизація дітей та юнацтва в педагогіці; поняття про акселерацію та ретардацію.
17. Учитель, як організатор навчально-виховного процесу у ЗНЗ, його функції. Закон України «Про освіту» (2017р.) про права й обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників (розділ IV).

18. Педагогічна культура учителя сучасного ЗНЗ: сутність поняття, складові педагогічної культури.
19. Сутність поняття «педагогічна майстерність учителя»; структура і рівні педагогічної майстерності.
20. Педагогічна техніка учителя: сутність поняття, основні компоненти, шляхи формування педагогічної техніки.
21. Зовнішня техніка вчителя (загальна характеристика).
22. Поняття про внутрішню техніку педагога (загальна характеристика).
23. Стили педагогічного спілкування учителя, їхня характеристика.
24. Техніка мовлення вчителя як складова техніки спілкування з учнями.
25. Умови ефективності та шляхи вдосконалення професійного мовлення вчителя.

3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

26. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання.
27. Сутність, мета, завдання, основні принципи національного виховання (за Концепцією національного виховання 1994 р.).
28. Поняття про громадянське виховання, його мета, завдання і шляхи реалізації (за Концепцією громадянського виховання).
29. Система виховної роботи в школі, її орієнтовний зміст.
30. Закономірності виховання, їх характеристика.
31. Принципи виховання, їх характеристика.
32. Поняття про методи виховання, різноманітні підходи до їх класифікації.
33. Методи формування свідомості особистості (коротка характеристика).
34. Методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки (коротка характеристика).
35. Методи стимулювання діяльності і поведінки, їх характеристика.
36. Проблема колективу в працях А.Макаренка та В.Сухомлинського. Ознаки колективу, його структура, стадії розвитку.
37. Динаміка і стадії розвитку колективу. Система перспективних ліній. Традиції колективу.
38. Поняття про науковий світогляд, його основні риси, шляхи формування.
39. Розумове виховання. Його завдання і зміст. Знання, уміння та навички як основа розумового виховання.
40. Етика як основа морального виховання. Завдання, зміст і форми морального виховання в школі.
41. Система трудового виховання в школі. Основні види трудової діяльності учнів. Профорієнтація в школі, її характеристика.
42. Національно-патріотичне виховання дітей і молоді у світлі Наказу МОН України № 641 від 16 червня 2015 р. та Додатку до нього.
43. Економічне виховання учнів, його роль у підготовці школярів до трудової діяльності. Форми економічного виховання в школі.
44. Естетика як основа естетичного виховання в школі, його джерела і завдання.

Позакласна робота з естетичного виховання.

45. Зміст і форми фізичного виховання учнів у школі.
46. Завдання, зміст і форми правового виховання учнів.
47. Завдання, зміст і форми екологічного виховання учнівської молоді.
48. Класний керівник, його функції та форми виховної роботи (за «Положенням про класного керівника» 2006 р.). Планування й облік виховної діяльності класного керівника.
49. Зміст і форми позакласної виховної роботи з учнями.
50. Зміст і форми позашкільної виховної роботи з учнями.
51. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості у світлі законодавчо-нормативних освітніх документів сучасності.

4. ДИДАКТИКА

52. Поняття про дидактику та її основні категорії.
53. Поняття про процес навчання, його двобічний характер.
54. Характеристика структури процесу засвоєння знань.
55. Види навчання, їх характеристика.
56. Зміст освіти в сучасній українській національній школі та способи його реалізації. Сутність поняття «Державний стандарт освіти».
57. Поняття про принципи навчання; характеристика трьох із них (за вибором студента).
58. Науковість, свідомість, активність учнів у навчанні та наочність як важливі принципи навчання.
59. Поняття про методи навчання.
60. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності (за джерелом знань).
61. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.
62. Методи контролю і самоконтролю в навчанні, їх характеристика.
63. Поняття про форми організації навчання.
64. Класно-урочна система Я.А. Коменського.
65. Урок як основна форма організації навчального процесу.
66. Типологія і структура уроків.
67. Гуртки, факультативи й екскурсії як організаційні форми навчання.
68. Лекції, семінари і практикуми як організаційні форми навчання.
69. Індивідуальні та групові консультації як форми розвитку учнівських навчальних можливостей, попередження і подолання неуспішності.
70. Поняття про інноваційні технології навчання.
71. Контроль знань, його принципи та види.
72. Оцінка й оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
73. Домашня робота учнів, її норми. Подолання неуспішності в школі.

5. ШКОЛОЗНАВСТВО

74. Принципи управління і керівництва школою.
75. Державні органи управління у сфері освіти, їх повноваження (за Законом України «Про освіту» 2017р., розділ VII).
76. Органи громадського самоврядування в загальноосвітньому навчальному

- закладі [відповідно до Закону України «Про освіту» 2017р., розділ VII.
77. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи
 78. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.
 79. Поняття про педагогічний досвід, його вивчення, узагальнення та поширення.
 80. Планування роботи школи. Види планів у школі [Згідно з Інструкцією МОН України від 23.06.2000 р.].
 81. Форми та види внутрішнього (внутрішкільного) контролю.
 82. Директор школи як безпосередній керівник навчального закладу (права, обов'язки, зміст його роботи відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» [651 – 14].
 83. Функціональні обов'язки заступника директора школи із навчально-виховної роботи.

Першоджерела

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014р. №1556 – VII // Відомості Верховної ради України. – 2014. - №37-38.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» [651 – 14].
3. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017р.
4. Закон України «Про позашкільну освіту» (Ред. від 10.08.2012) / Інтернет-ресурс.
5. Концепція національного виховання // Рідна школа. – 1995.– №6.
6. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 та Заходи щодо її реалізації / [Інтернет-ресурс].
7. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Шлях освіти. – 2000. – № 3. – С. 7 – 13.
8. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Схвалена Кабміном України 14.12.2016р. №988-Р. / Інтернет-ресурс.
9. Національна доктрина розвитку освіти в Україні // Інформаційний збірник МОН України. – 2002.– №20. – С.15-32; або «Освіта України», 2002. – 24.04. – 1.05.
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // Інтернет-ресурс.
11. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти від 29.06.2006 р. / Інтернет-ресурс.
12. Положення про загальноосвітній навчально-виховний заклад: Постанова Кабміну України від 27. 08. 2010 р. № 778 зі змінами, внесеними -постановою Кабінету Міністрів № 28 від 22.01. 2014 р.
13. Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I – III ступенів: Наказ МОН України від 23 червня 2000 р., № 240.
14. Сухомлинський В. Вибрані твори: в 5 т. / В. Сухомлинський. – К.:

Рад. Школа, 1976. Т. 2. – С. 419-654; Т. 5. – С. 591-593.

Література

15. Васянович Г. Педагогічна етика: навч.-метод. посіб. / Г. Васянович. Львів: Норма, 2005. – 344 с.
16. Волкова Н. Педагогіка: навч. посіб. / Н.Волкова. – К.:Академія, 2003. – 576 с.
17. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для вищих навчальних закладів. 2-е вид. / І.В.Зайченко. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.
18. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. / С.Г. Карпенчук. – К.: Вища школа, 2005. – 343 с.
19. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва / В.Кравець. – Тернопіль, 1996. – 436 с.
20. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки / В.П.Кравець. – Тернопіль, 1994. – 360 с.
21. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с.
22. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. / В.Л.Омеляненко, А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
23. Основи педагогічної майстерності: навч. метод. посіб. / за заг. ред. Е. І. Федорчук. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2006. – 208 с.
24. Педагогіка: навч. посіб. / З.Н. Курлянд та ін. – Харків: Бурун Книга, 2009. – 304 с.
25. Педагогічна майстерність: підруч. / за ред. І. А. Зязюна. – К: СПО Богданова А. М., 2008. – 376 с.
26. Педагогічна майстерність учителя: навч. посіб. / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. – Харків: ОВС, 2016. – 224 с.
27. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки / Н. П, Пихтіна: ЦУЛ, 2013. – С. 8-78.
28. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання / М.Г.Стельмахович. – Івано-Франківськ, 1996. – С.7-47.
29. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М.Фіцула. – К.: Академія, 2006. – 542 с.
30. Ягупов В. Педагогічна майстерність та її складові / В. Ягупов // Учитель. – 2000. - №1-3. – С. 33-37.
31. Якса Н. В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. / Н. В. Якса. – К.: Знання, 2007. – 358 с.